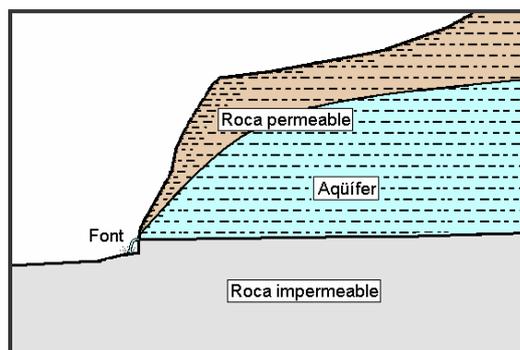

1.3 LES FONTS

Les fonts són els desguassos dels aquífers. Aquestes reserves naturals d'aigua tenen a sota una capa de terreny impermeable que no deixa passar l'aigua cap avall. Quan la capa impermeable de sota l'aquífer arriba a l'exterior l'aigua troba una sortida i brolla una font, com pots veure al primer esquema.

Moltes roques dures tenen fractures (diàclasis), que faciliten el pas de l'aigua pel seu interior. Moltes fonts coincideixen amb fractures d'aquest tipus, com es representa al segon dibuix.

Denominacions de fonts

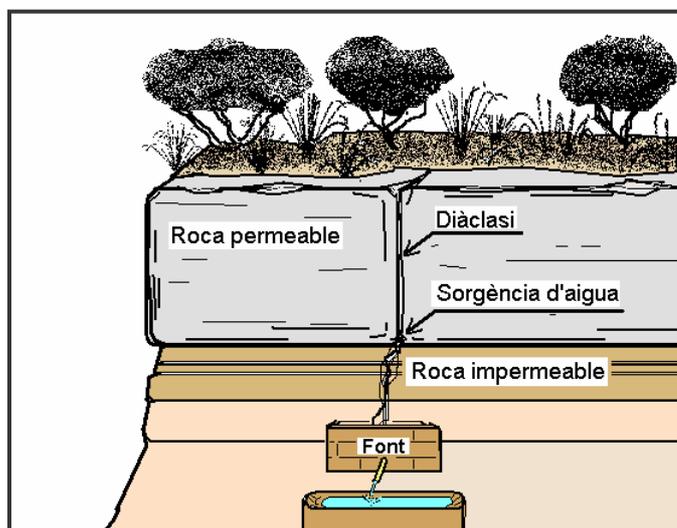
Segons els criteris que apliquem podem distingir molts tipus de fonts:

Font permanent: La que no s'estronca mai.

Font intermitent: Només raja de tant en tant, i durant curts períodes de temps, després de pluges intenses.

Font artesiana: La que és el desguàs d'un aquífer confinat o captiu, i la seva aigua surt a pressió.

Font valclusiana: És la que raja amb un gran cabal, a batzegades, degut a que l'aigua passa per un sifò natural en el seu camí dintre la roca.

Font de clot, o de depressió: La que es fa quan l'aquífer és molt a prop de la superfície. S'hi arriba fent un forat a terra que es manté ple d'aigua encara que se'n vagi traient. El mateix passa quan fem un forat a la sorra de la platja.

Degotall: Sorgència d'aigua molt minsa, de gota en gota.

També es defineixen fonts en relació amb les **característiques de l'aigua** que en surt:

Font termal: Es diu de la que l'aigua brolla a una temperatura superior a la mitjana ambiental.

Font picant, carbònica: La seva aigua porta gas carbònic.

Font del ferro, ferruginosa, groga: Són d'aigua carregada amb compostos de ferro, té un gust especial i tenyeix de rovell el lloc on raja.

Font sulfurosa, pudent, puda: L'aigua que en raja porta àcid sulfhídric (H_2S) dissolt, que fa que l'aigua faci pudor.

Font petrificant: La que diposita calç (carbonat de calci, $CaCO_3$) sobre les fulles, branques i altres objectes submergits i sobre la molsa del seu voltant, formant pedra tosca o travertí.

Aprofitament de les fonts.

Per a molta gent, i al nostre país fins fa ben poc, l'única manera d'aconseguir aigua potable i neta era agafar-la directament d'una font.

Cal tenir present que a la natura, poques vegades les fonts són una sortida d'aigua formant un raig, sinó que en general l'aigua surt arran de terra, sovint de forma difusa i formant un aiguamoll o un fangar, de manera que és difícil recollir-hi aigua neta, per això des de temps immemorials s'han modificat poc o molt aquestes sorgències d'aigua amb construccions de pedra, rajola, ferro, etc. que recullen l'aigua i la fan sortir per brocs o aixetes que permeten beure i omplir-ne recipients de forma pràctica.

En llocs on l'aigua és escassa cal aprofitar els més migrats degotalls. Se solia fer de la manera que representa l'esquema: recollint el degoteig d'aigua en un dipòsit que es buida per una aixeta. Mentre ningú agafa aigua, el dipòsit es va omplint i sempre hi ha una reserva d'aigua disponible.

Fonts com aquesta són habituals a Montserrat i Sant Llorenç del Munt, muntanyes que no tenen corrents d'aigua superficials.

